

The Relationship Between Goal Orientation Types and Sport Continuation of Individuals with A Licensed Basketball Background

Hazal Ayas¹

Uskudar University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Psychology Department

Turgay Biçer²

Marmara University, Faculty of Sport Sciences, Sports Management Department

---

ABSTRACT

Research Article

The aim of the study is, to determine the effect of goal orientation types and sociodemographic variables on the individuals who played licensed basketball in the past, to continue their basketball life at a professional / amateur level or dropped basketball. The sample of the study consists of a licensed basketball history, a total of 150 participants who continue at the amateur level (50), professional level (50) and dropped basketball / continue as a hobby (50). The data form about socio-demographic and basketball life prepared by the researcher, Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire developed by Duda et. (1992) in order to determine types of goal orientation were used to collect data. The data analyzed with SPSS 24.0 program with One-Way Anova and Person Correlation Analyses. As a result of analyses there was no significant differences between task and ego orientation levels and sport continuation types of participants. As a result of the correlation analysis conducted to determine the relationship between task and ego orientation among the styles of continuing sports, a statistically significant positive moderate relationship between task orientation score and ego orientation score of participants who quit basketball and continue at an amateur level; on the other hand, a high positive correlation was found between job orientation and ego orientation of those who continue at professional level. As a result, it is thought that the fact that all of the participants played in licensed basketball in the past may explain the non-differentiation in goal orientation dimensions of their way of continuing sports. In addition, it is thought that the results to be obtained from longitudinal studies, studies with different branches and non-sports background individuals will make the study findings more meaningful.

Received: 14.12.2020

*Revision received:
30.12.2021*

Accepted: 25.01.2021

*Published online:
30.05.2021*

Key Words: Sport continuation, goal orientation, basketball

---

¹ Corresponding author:

Research Assist

hazal.ayas@uskudar.edu.tr

Orcid: 0000-0001-9718-3445

¹ Corresponding author:

Prof.

turgay@marmara.edu.tr

Orcid: 0000-0002-0343-5101

Geçmişte Lisanslı Basketbol Oynayan Bireylerin Hedef Yönelimleri ve Spor Sürdürme Biçimleri İlişkisinin İncelenmesi

Hazal Ayas¹

Üsküdar Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Turgay Biçer²

Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü

ÖZ

Araştırma Makalesi

Araştırmanın amacı, geçmişte altyapı kategorilerinde lisanslı basketbol oynayan bireylerin, basketbol yaşamlarına profesyonel/amatör düzeyde devam etmeleri ya da basketbol yaşantılarını sonlandırmalarında, hedef yönelimi türlerinin ve sosyodemografik değişkenlerin etkisini belirlemektir. Çalışmanın örneklemini, geçmişte kulüpte lisanslı basketbol geçmişi olup, amatör kulüplerde devam eden (50) ve basketbolu bırakan/yalnızca hobi olarak devam eden (50) ve profesyonel düzeyde devam eden (50) toplam 150 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, araştırmacı tarafından hazırlana sosyodemografik ve basketbol yaşantısına ilişkin bilgi formu ile Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği (Duda ve ark. 1992) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25. ile analiz edilmiş olup One-Way Anova ve Pearson Korelasyon Analiz yöntemleri kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların sporu sürdürme biçimleri ile görev ve ego yönelimi düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Spor sürdürme biçimlerinin kendi içlerinde göre görev ve ego yönelimi ilişkilerini belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda basketbolu bırakan ve amatör düzeyde devam eden katılımcıların görev yönelimi puanı ile ego yönelimi puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde orta düzeyde ilişki; profesyonel sürdürenlerin ise görev yönelimi ile ego yönelimi arasında yine pozitif yönde yüksek ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak, katılımcıların tümünün geçmişte lisanslı kulüplerde oynamış olmaları sporu sürdürme biçimlerinin hedef yönelimi boyutlarında farklılaşmamayı açıklayabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında boyutsal çalışmalardan, farklı branşlar ve spor geçmişi olmayanlarla yapılacak araştırmalardan elde edilecek sonuçların çalışma bulgularını daha anlamlı kılacağı düşünülmektedir.

Alınma Tarihi:
14.12.2020
Düzeltilmiş Hali Alınma Tarihi:
30.12.2021
Kabul Edilme Tarihi:
25.01.2021
Çevrimiçi Yayınlanma Tarihi:
30.05.2021

Anahtar Kelimeler: Spor sürdürme, hedef yönelimi, basketbol

---

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri:
Arş. Gör.
hazal.ayas@uskudar.edu.tr
Orcid: 0000-0001-9718-3445

² Prof. Dr.
turgay@marmara.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0343-5101

Giriş

Spor psikolojisi çalışmaları sporun amatör veya profesyonel düzeyi farketmeksizin her alanında önemli yer kaplamaktadır (Biçer, 2016). Spor psikolojisi alanında, spora başlama, katılım, devam etme ve bırakmaya ilişkin faktörlerin neler olduğu 1970'li yıllardan itibaren çalışıldığı ve bu faktörler üzerinde güdülenmenin etkisinin araştırıldığı karşımıza çıkmaktadır (Duda, 1989; Nicholls, 1984; Brunstein, 1993; Toros 2002). Güdü insan davranışlarının altında yatan ve davranışları başlatma, sürdürme ve sonlandırma işlevi olan bir kavram olarak tanımlanmaktadır. Literatürde, bireyleri harekete geçiren kaynakları açıklayabilmek için başarı ihtiyacı kuramı, yükleme kuramı, yetkinlik motivasyon kuramı ve başarı hedefi kuramı gibi farklı kuramların geliştirildiği karşımıza çıkmaktadır (Atkinson, 1974; Weiner, 1985; Weiss ve ark., 1991).

Bu araştırmada ise spora katılım ve devama etkisi olduğu düşünülen motivasyon unsurlarını açıklamak amacıyla başarı hedefi kuramı ele alınacaktır. Bireylerin tüm davranışlarının altında hedeflerinin yer aldığı düşüncesi, spor alanındaki davranışların da, hedef doğrultusunda olduğunu düşündürmektedir Bireylerin spora katılımında belirleyici rol oynayan güdülenme faktörlerinden birinin başarı hedefi olduğu düşünülmektedir. Nicholls (1989) tarafından başarı hedefi kuramı ileri sürülmüştür ve bu kuram, bireylerin davranışlarının kendi için ne anlama geldiği ve kendini değerlendirildiği olarak tanımlanmaktadır (Nicholls ve ark., 1989; Cresweel ve ark., 2003). Güdülenme kuramlarının bir kısmı güdülenmenin kaynaklarına odaklanırken başarı hedefi kuramı bireylerin başarılarını nasıl tanımladıklarına odaklanmaktadır (Lachman, 2014). Kurama göre kişinin güdülenmesini değerlendirebilmek için başarı ve başarısızlığın o kişi için anlamını, kişinin başarı hedeflerini ve bu hedeflerin yetenek algısı ile nasıl bir ilişkisinin olduğunu belirlemek gerekmektedir (Nicholls, 1984).

Hedef Yönelimi

Başarı hedefine ilişkin yapılan araştırmalarda, farklı isimlendirmeler ile olsa da Spor ve egzersiz psikolojisi alanındaki çalışmalarda daha çok Nicholls (1984) tarafından tanımlanan ego ve görev yönelimi kavramları kullanılmaktadır. Görev yönelimli sporcular daha çok kendilerini referans olarak almakta ve enerjisini ve motivasyonunu yeni bir beceriyi öğrenme, ustalaşma, benlik gelişimi ve sıkı çalışma üzerine yoğunlaştırmaktadırlar (Moran, 2012). Ego yönelimli sporcular ise motivasyonunu daha çok yeteneğindeki üstünlüğü sergilemek için kullanmakta ve bu yönelime sahip sporcular için başarı tanımı müsabaka sırasında daha az çaba ile rakibini mağlup etmek şeklinde tanımlanmaktadır. Başarı referansı olarak kendilerini değil, rakiplerinden (ya da takım arkadaşlarından) daha iyi performans gösterme ve onları mağlup etmeyi alırlar (Duda, 1989).

Özetle, görev yönelimli sporcular sıkı çalışma ve takım arkadaşlarıyla işbirliği halinde olmanın kendisini başarıya ulaştıracağını düşünürken, ego yönelimli sporcular rakipleri ve takım arkadaşlarından daha üstün performans ortaya koymanın ve üstün yeteneğini sergilemenin kendisini başarıya ulaştıracağını düşündürmektedir. Bunun yanında görev yönelimli sporcular, yeni beceri edinme ve bu becerilerde ustalaşma, kendi performansını geliştirme gibi daha çok kendini referans aldığı ve değerlendirdiği becerilere odaklanırken, ego yönelimli sporcular ise takım arkadaşlarından ya da rakiplerden daha üstün performans gösterme ve onlara üstünlük sağladığı becerilere odaklanmaktadır. Dolayısıyla görev yönelimli sporcular kendi performanslarına odaklanırken, ego yönelimli sporcular diğerlerinden daha üstün oldukları performanslarına odaklanmaktadırlar (Duda, 1989).

Nicholls (1984), hedef yöneliminin iki boyutu olan hem ego hem de görev yönelimi özelliklerinin belirli düzeylerde her sporcuda olduğunu ve her iki yönelimi de sergileyebileceğini belirtmiştir. Bir başka deyişle, bir sporcu belirli düzeyde göreve beceriye

odaklanırken, belirli düzeyde diğerlerinden üstün performans göstermeye yönelebilmektedir. Yani birey, belirli spor ortamlarında değişken hedef yönelimleri sergileyebilmektedir. Hedef ve ego yönelimlerinin birbirinden bağımsız boyutlar olduğu düşünüldüğünden sporcuların, hem görev ve ego yönelimleri düşük ya da yüksek veya bir yönelimi yüksekken diğeri düşük olabilmektedir (Duda ve ark., 1991).

Sporu Sürdürme

Nicholls ve arkadaşları (1992) tarafından geliştirilen hedef yönelimi teorisine göre, görev yönelimli sporcular daha çok kendilerini referans olarak almakta ve enerjisini ve motivasyonunu yeni bir beceriyi öğrenme, ustalaşma, benlik gelişimi ve sıkı çalışma üzerine yoğunlaştırmaktadırlar (Moran, 2012). Ego yönelimli sporcular ise motivasyonunu daha çok yeteneğindeki üstünlüğü sergilemek için kullanmakta ve bu yönelime sahip sporcular için başarı tanımı müsabaka sırasında daha az çaba ile rakibini mağlup etmek şeklinde tanımlanmaktadır. Bu teoriye göre ego yönelimli sporcular düşük performans göstermektense spora devam etmekten kaçınmayı tercih edebilir. Fakat görev yönelimli bireyler gelişimleri devam ettiği sürece başarı ya da başarısızlıktan bağımsız olarak spora devam etmeyi tercih edebilir (Jr, 1996).

Bu araştırmanın amacı, geçmişte basketbol takımlarının altyapılarında 18 yaş altı lisanslı basketbol oynayan bireylerin, basketbol yaşamlarına profesyonel/amatör düzeyde devam etmeleri ya da basketbol yaşantılarını sonlandırmalarında, hedef yönelimi türlerinin ve sosyodemografik değişkenlerin etkisini belirlemektir.

Yöntem

Model

Geçmişte altyapı kategorilerinde lisanslı basketbol oynayan bireylerin, basketbol yaşamlarına profesyonel/amatör düzeyde devam etmeleri ya da basketbol yaşantılarını sonlandırmalarında, hedef yönelimi türlerinin ve sosyodemografik değişkenlerin etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma ilişkisel bir araştırma olup nicel yöntemler kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın örneklemi, herhangi bir kulüpte lisanslı basketbol geçmişi olup, yetişkinlik döneminde basketbola profesyonel düzeyde devam eden (50), amatör düzeyde devam eden (50) ve basketbolu bırakan/yalnızca hobi olarak devam eden (50) 150 (65 kadın, 85 erkek), İstanbul ve çevre illerden katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 18 ile 64 arasında (ort = 32,55ss = 11,2) değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan sosyodemografik ve basketbol yaşantılarına ilişkin veri formu ile Duda ve Nicholls (1992) tarafından hedef belirlemede görev ve ego yönelimi şeklinde bireysel farklılıkları belirlemek amacıyla geliştirilen 13 maddeden oluşan Sporda Görev ve Ego Yönelimi ölçeği kullanılmıştır.

Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği başarı hedefi yaklaşımı temel alınarak, hedef belirlemede görev ve ego yönelimi şeklinde bireysel farklılıkları belirlemek amacıyla geliştirilen 13 maddeden oluşan, 5'li likert tipi bir öz bildirim ölçeğidir. Görev yönelimi ve ego yönelimi olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Görev yönelimi alt boyutu 7 maddeden, ego yönelimi alt boyutu ise 6 maddeden oluşmaktadır. Ters madde puanlaması bulunmamaktadır. Her alt boyut kendi içinde puanlanmaktadır. İlgili alt boyutun puanı arttıkça ilgili özellik artmaktadır. Türkçe güvenilirlik geçerlik çalışması Toros (2001)

tarafından gerçekleştirilmiş ve Cronbach alpha değerleri, görev yönelimi alt ölçeği için .87, ego yönelimi alt ölçeği için .85, ölçeğin tümü için ise .86 olarak bulunmuştur (Toros, 2004). Bu araştırmada ölçeğin iç tutarlılığına yönelik güvenilirlik analizlerinde Cronbach Alfa değerleri toplam skorda .90, görev yönelimi alt boyutu için .89, ego yönelimi alt boyutu için ise .88 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Amatör ve profesyonel düzeydeki basketbol kulüplerine ulaşılp, yönetimin onayı dahilinde gönüllü olarak katılım sağlayan sporcular ile veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Basketbolu bırakan/hobi olarak devam eden bireylere ise kartopu ve uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılmıştır. Uygulama öncesinde katılımcılara, onam formu okutulup imzalatılarak araştırmanın amacı, uygulayıcılar, gizlilik ve gönüllülük esasları hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 25.0 kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda verilerin normal dağılıma uygun olduğu görülmüş ve parametrik testler kullanılmıştır. Grup sayısı iki olan karşılaştırmalar için t test, grup sayısı ikiden fazla olan karşılaştırmalarda ise ANOVA testi tercih edilmiştir. İlişki analizleri için nümerik veriler için Korelasyon Analizi, kategorik veriler için ise Ki-kare Analizi uygulanmıştır.

Bulgular

Örnekleme ilişkin sosyodemografik verilerin betimleyici istatistikleri Tablo .1' de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Sosyodemografik Özellikler

Değişkenler	Sayı	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma	Min-Maks
Yaş			32.55	11.20	18-64
Cinsiyet					
Kadın	65	% 43.5			
Erkek	85	% 56.7			
Eğitim Düzeyi					
Lise ve altı	27	% 18.0			
Üniversite	91	% 60.7			
Lisansüstü	32	% 21.3			
Medeni Durum					
Bekar	76	% 50.7			
Evli	65	% 43.3			
Boşanmış- vefat etmiş	Eşi 9	% 6.0			
İş Durumu					
Çalışmıyor					
Yarı zamanlı	21	% 14.0			
Tam zamanlı	11	% 7.3			
Aylık Gelir	118	% 78.8			
3000 TL'den az	24	% 16.0			
3000-7000 TL	48	% 32.0			
7000 TL ve üzeri	75	% 52.0			

Örnekleme oluşturan katılımların basketbol geçmişlerine ilişkin verilerin betimleyici istatistikleri Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Basketbol Yaşantısına İlişkin Veriler

Değişkenler	Sayı	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma	Min-Maks
Basketbol Sürdürme Biçimi					
Bıraktım/hobi	50	% 33.3			
Amatör Kulüpte	50	% 33.3			
Profesyonel Kulüpte	50	% 33.3			
Basketbol Dışında Spor					
Evet	52	% 34.7			
Hayır	98	% 65.3			
Geçmişte Basketbol Oynama					
3 Yıldan Az	8	% 5.3			
3-5 Yıl	18	% 12			
5 Yıldan Fazla	71	% 47.3			
Aralıksız Halen	53	%35.3			
Basketbola Başlama Etkisi					
Kendim	40	% 26.7			
Öğretmen	37	% 24.7			
Aile	38	% 25.3			
Arkadaş	24	% 16.0			
Medya	4	% 2.7			
Diğer	7	% 4.7			
Basketbolu Bırakma Etkisi					
Bırakmadım	69	% 46.0			
Kendim	55	% 36.7			
Antrenör	5	% 3.3			
Aile-arkadaş	10	% 6.7			
Sakatlık	11	% 7.3			
Basketbolu Bırakma Dönemi					
Bırakmadım	67	% 44.7			
Lise	23	% 15.3			
Üniversite	29	% 19.3			
Üniversite Sonrası	31	% 20.7			
Günümüzde Basketbol Oynama					
Oynamıyorum	40	% 26.7			
1 Yıldan Az	3	% 2.0			
1-2 Yıl	6	% 4.0			
2-3 Yıl	4	% 2.7			
3 Yıl ve Üzeri	97	% 64.7			

Sosyodemografik Veriler ile Sporu Sürdürme Biçimi İlişkisi

Katılımcılara ilişkin sosyodemografik ve basketbol yaşantısına ilişkin değişkenler ve katılımcıların sporu sürdürme biçimlerinin ilişkisinin incelenmesi amacıyla Ki Kare analizi yapılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, katılımcıların cinsiyeti ile sporu sürdürme biçimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,597$).

Katılımcıların eğitim düzeyi ($p<0,001$), medeni durumu ($p<0,05$) ve iş durumu ($p<0,05$) ile sporu sürdürme biçimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur

Katılımcıların cinsiyeti ($p=0,597$) ve aylık gelirleri ($p=0,344$) ile sporu sürdürme biçimleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Basketbol yaşantısına ilişkin değişkenler ele alındığında, katılımcıların basketbol dışında lisanslı spor yapma durumu ($p<0,05$), geçmişte lisanslı basketbol oynama süreleri ($p<0,001$), basketbola kimin etkisi ile başladığı ($p<0,05$) ve kimin etkisi ile bıraktığı ($p<0,001$), bıraktığı dönem ($p<0,001$) ve basketbol oynama süresi ($p<0,001$) ile sporu sürdürme biçimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur.

Hedef Yönelimi ve Sporü Sürdürme Biçimi İlişkisi

Sporü sürdürme biçimlerine göre hedef yönelimi ölçęi alt boyutları olan görev ve ego yönelimi puanlarından elde edilen ortalamalar Tablo 3' de gösterilmektedir.

Tablo.3 Hedef Yönelimi Alt Boyutları Toplam Puanlar

Sporü sürdürme biçimleri	Görev Yönelimi Ort±SS	Ego Yönelimi Ort±SS
Bıraktım/hobi olarak oynuyorum	3,43±0,86	2,80±1,01
Amatör kulüpte oynamaya devam ediyorum	3,73±0,81	2,97±0,93
Profesyonel basketbol oyuncusuyum	3,59±0,87	3,05±1,01
p*	0,428	0,226

Sporü sürdürme biçimleri ile hedef yönelimi alt boyutları olan görev ve ego yönelimi boyutları arasındaki farklılaşmaya yönelik bulguların değerlendirilmesi amacıyla yapılan One-Way ANOVA analizi sonucunda; görev yönelimi [$F(2,147)= 1.50, p>.05$]. ve ego yönelimi [$F(2,147)= 0.85, p>.05$] alt boyutları ile sporü sürdürme biçimleri grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sporü sürdürme biçimleri ve görev ve ego yönelimi alt boyutları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan Pearson Korelasyon Analizi sonuçlarına göre; basketbolu bırakan, ($r=0,375, p<0,05$) ve amatör düzeyde devam eden katılımcıların ($r=0,341, p<0,05$) görev yönelimi ile ego yönelimi düzeyleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki varken, profesyonel düzeyde devam eden katılımcılarda ($r=0,702, p<0,001$) pozitif yönde yüksek anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifade ile her üç örneklem grubunda da görev ve ego yönelimleri eğilimleri birbirleri ile ilişkili olarak bulunmuştur. Görev yönelimi yüksek katılımcıların ego yönelimi puanları da yükselmişken, görev yönelimi düşük katılımcıların ego yönelimi puanları da düşmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, görev yönelimi ve ego yönelimi alt boyutları ile sporü sürdürme biçimleri olan sporü bırakma, amatör düzeyde ve profesyonel düzeyde devam ettirme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde, elit ve elit olmayan basketbolcularda hedef yönelimi, güdüs el iklim ve yaşam doyumunu incelediğı çalışmasında elit olan ve olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi alt boyutlarında anlamlı farklılaşma bulunmamıştır (Toros, 2002). Diğer bir araştırmada Shrou ve arkadaşları elit sporcular, kolej sporcuları ve rekreasyonel spor yapanlarda spor katılımı, hedef yönelimi ve ahlaki muhakeme ilişkisini araştırdıkları çalışmalarında katılımcıların sporü sürdürme biçimleri ve hedef yönelimi alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmamıştır. (Shrou, Voelker, Munro, & Kubitz, 2017). Bunun yanında, yapılan bazı araştırmalarda farklı kültürlerde hedef

yönelimi türlerinin farklılaşabileceğine dair bulgular elde edilmiştir. Alfermann ve arkadaşları 56 Alman ve 117 Japon yüzücülerle yaptıkları çalışmalarında Alman sporcuların Japon sporculara kıyasla görev yönelimlerinin ego yönelimlerine daha baskın olduğunu fakat Japonların Almanlardan daha yüksek düzeyde ego yönelimine sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır (Alfermann, Geisle, & Okade, 2013). Yani kültürlerarası farklılaşmaların hedef yönelimleri alt boyutlarında farklılaşmaya yol açabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada görev ve ego yönelimleri düzeylerinin farklılaşmamasının sebeplerinden birinin örneklemin aynı kültürden katılımcılardan oluşmasıyla açıklanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen birdiğer bir sonuç ise, her üç örneklem grubunda da görev ve ego yönelimleri eğilimleri birbirleri ile ilişkili olarak bulunmasıdır. Görev yönelimi yüksek katılımcıların ego yönelimi puanları da yükselmişken, görev yönelimi düşük katılımcıların ego yönelimi puanları da düşmektedir. Elde edilne bu sonuç literatürde Duda ve arkadaşları (1991) tarafından ilei sürülen bulgu ile örtüşmektedir. Yani birey, belirli spor ortamlarında değişken hedef yönelimleri sergileyebilmektedir. Hedef ve ego yönelimlerinin birbirinden bağımsız boyutlar olduğu düşünüldüğünden sporcuların, hem görev ve ego yönelimleri düşük ya da yüksek olabilmektedir.

Öneriler

Bu çalışmada örneklem grubu olarak lisanslı basketbol geçmişine sahip bireyler ele alınmıştır. Sporu sürdürme biçimlerine yönelik daha kapsamlı araştırmaların yapılabilmesi için farklı spor alanları ile yapılan araştırmaların karşılaştırıldığı çalışmaların alanyazına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Tüm bunların yanında, yapılan bu çalışma kesitsel bir çalışmadır, lisanslı spor geçmişi olan bireylerin sporu sürdürme biçimlerine ilişkin boyamsal çalışmalar yapılması, ilişkisi araştırılan değişkenler ile sporu sürdürme biçimlerine yönelik istatistiksel olarak daha anlamlar sonuçlar elde edilmesini sağlayacaktır.

Kaynakça

- Alfermann, D., Geisle, G., & Okade, Y. (2013). Goal Orientation, Evaluative Fear, and Perceived Coach Behavior among Competitive Youth Swimmers in Germany and Japan. *Psychology of Sport and Exercise, 14*(3), 307-315.
- Atkinson, J. W. (1974). The Mainstream of Achievement Oriented Activity. J. W. Atkinson, & J. Raynor içinde, *Motivation and Achievement* (s. 13-41). New York: Halstead.
- Biçer, T. (2016). *Sporda Yetenek mi Karakter mi* (1.Baskı). İstanbul. Beyaz Yayınları.
- Brunstein, J. C. (1993). Personal Goals and Subjective Well-Being: A Longitudinal Study. *Journal of Personality and Social Psychology, 65*(5), 1061-1070.
- Cresswell, S., Hodge, K., & Kidman, L. (2003). Intrinsic Motivation in Youth Sport: Goal Orientations and Motivational Climate. *Journal of Physical Education New Zealand, 36*(1), 15-26.
- Duda, J.L. (1989). Relationship Between Task and Ego Orientation and the Perceived Purpose of Sport Among High School Athletes. *Journal of Sport&Exercise Psychology, 11*, 318-335.
- Duda, J. L., & Nicholls, J. G. (1992). Dimensions of Achievement Motivation in Schoolwork and Sport. *Journal of Educational Psychology, 84*, 290-299.
- Duda, J. L., Olson, L. K., & Templin, T. J. (1991). The Relationship of Task and Ego Orientation to Sportsmanship Attitudes and the Perceived Legitimacy of Injurious Acts. *Research Quarterly for Exercise and Sport, 62*(1), 79-87.
- Jr, H. L. (1996). Sports Participation and Withdrawal: A Developmental Motivational Commentary. *Research in Middle Level Education Quarterly, 19*(3), 41-61.
- Lachman, M. (2014). Antecedents of Athletes Achievement Goal Orientations. *Electronic Theses and Dissertations*. <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/etd/1134>.
- Moran, A. (2012). *Sport and Exercise Psychology: A Critical Introduction*. London: Routledge.
- Nicholls, J. G. (1984). Achievement Motivation: Conceptions of Ability, Subjective Experience, Task Choice and Performance. *Psychological Review, 91*(3), 328-346.
- Nicholls, J. G., Cheung, P. C., & Lauer, J. (1989). Individual Differences in Academic Motivation: Perceived Ability, Goals, Beliefs and Values. *Learning and Individual Differences(1)*, 63-84.
- Shrout, M. R., Voelker, D. K., Munro, G. D., & Kubitz, K. A. (2017). Associations Between Sport Participation, Goal and Sportpersonship Orientations, and Moral Reasoning. *Ethics&Behavior, 27*(6), 502-518.

- Toros, T. (2002). Elit ve Elit Olmayan Erkek Basketbolcularda Hedef Yönelimi, Gdsel İklim ve Yaşm Doyumu. *Hacettepe Journal of Sport Sciences, 13(3)*, 24-36.
- Toros, T. (2004). Sporda Grev ve Ego Ynelim leđinin Trk Sporcuları İçin Gvenirlik ve Geçerlik alışması. *Spor Bilimleri Dergisi, 15(3)*, 155-166.
- Weiner, B. (1985). An Attribution Theory of Achievement Motivation and Emotion. *Psychological Review, 92*, 548-573.
- Weiss, M. R. (1991). Psychological Skill Development in Children and Adolescents. *The Sport Psychologist, 5*, 535-534.